

Alina & Czeslaw Centkiewicz: Sie bezwangen die Arktis. F. A. Brockhaus Verlag, Leipzig 1960. 15 × 21 cm. 440 sider, 48 sort/hvide tavler og 13 kortskitser.

Udforskningen af det højarktiske område har en lang, spændende og endnu ikke afsluttet række af ekspeditioner bag sig. Forfatteren af nærværende bog har sat sig som mål at give en populær fremstilling af dette samt at afslutte den med de seneste begivenheder af stor videnskabelig rækkevidde: den forskningsmæssige aktivitet 1) fra de flydende isøer T-1 til T-3, foretaget af USA 2) fra Nordpolstationerne N-1 til N-7, foretaget af USSR samt 3) under Det Internationale Geofysiske År. Valget og omtalen af national aktivitet forekommer ofte mærkelig. Dramatiske begivenheder med vægten lagt på ulidelige strabadser fremhæves så stærkt, at kun den, der erindrers sig f. eks. Knud Rasmussens rejseskildringer, forstår, hvorfor det gennem tiderne dog har været muligt at opretholde denne aktivitet. Videnskabeligt gøres stillingen ikke op, hvad man heller ikke forventer af en bog af denne type, men man indpodes gennem udvalget af personer og videnskabelig aktivitet dog en slags statusopgørelse for nationernes indsats på denne front, og her er det, at man føler trang til at opponere mod udvalget og tendensen. Dispositionen spiller en stor rolle i en bog af denne type også for bedømmelsen af mandskab og vilkårene for ekspeditionerne gennem tiderne. Her er det til fulde lykkedes at ridse den moderne tekniks fantastiske succes op, samtidig med at man aftvinges respekt for indsatsen, også den, som det tekniske og videnskabelige mandskab i dag sætter ind på opgaver, hvis løsning er uomgængelig nødvendig for den videre udvikling i et langt større perspektiv, end det man umiddelbart ville forestille sig, at de nordlige ismarker eller rettere Polarhavet kunne varsle for sydligere egne.

N. Kingo Jacobsen.

Studies in Hungarian Geographical Sciences. Editor: Gy. Miklós. Budapest 1960. The Hungarian Academy of Sciences. 84 sider. 17 × 24½ cm. 20 fig. 1 kort.

Publikationen, der omfatter de 6 arbejder, der af ungarske geografer blev forelagt på Den 19. I. G. U. Kongres i Norden 1960, viser, hvilke problemer der arbejdes med i ungarsk geografi for tiden, idet udvalget må kunne betragtes som værende repræsentativt.

Periglaciale fænomener studeres også i Ungarn som ansvarlige for udformning af formkomplekser, der ikke kan forklares ud fra nutidens klima. Der opereres med 5 pleistocæne klimatyper: fugtigt og tørt istidsklima, steppeklima, subtropisk-mediterrant skovklima og kontinentalt steppeklima. Klimatologien er repræsenteret ved et arbejde om løssdannelsens forudsætninger. Karstmorfologi og Donau-dalens terrasser er geomorfologiske arbejder, og en undersøgelse over energiressourcernes udbredelse og dennes betydning for industrialiseringen er et økonomisk-geografisk bidrag. Kort over arealets udnyttelse er »landutilization«-kartografi som grundlag for regionsplanlægning.

Den afsluttende afhandling beskæftiger sig med planer og principper for det nationale atlas, der er under udarbejdelse.

Litteraturlisterne vidner i visse tilfælde om god international orientering, således bl. a. til engelske land-use studier.

Samtlige arbejder resumeres på russisk.

Axel Schou.

Carl Schott (red.): *Das Luftbild in seiner landschaftlichen Aussage.*

H. G. Gierloff-Emden: *Luftbild und Küstengeographie am Beispiel der deutschen Nordseeküste.*

Dieter Steiner: *Die Jahreszeit als Faktor bei der Landnutzungsinterpretation auf panchromatischen Luftbildern.*

Disse tre bøger er udgivet af Institut für Landeskunde ved Bundesanstalt für Landeskunde und Raumforschung i Bad Godesberg som numrene 3, 4 og 5 i serien *Landeskundliche Luftbildauswertung im mitteleuropäischen Raum*, 21×29,7 cm. Henholdsvis 16.00, 18.50 og 12.00 DM.

Das Luftbild in seiner landschaftlichen Aussage omfatter 14 afhandlinger på tilsammen 82 s. og ialt 56 kort og luftbilleder. Bogen må betragtes som en introduktion til studiet af luftfotografier. Afhandlingerne giver talrige eksempler på anvendelse af luftbilleder inden for emner som arealbenyttelse, bygeografi, geomorfologi, geologi, historie, landbrug og skovvæsen. Hver artikel omhandler kun et par fotografier af samme objekt samt en beskrivelse af det pågældende sted og mulighederne for anvendelse af luftbilleder inden for dette fagområde.

Luftbild und Küstengeographie am Beispiel der deutschen Nordseeküste omfatter 117 s., 52 luftbilleder, 14 kort og 22 andre ill. Resumé på engelsk. Afhandlingen er en meget grundig gennemgang af luftbilleder fra det nordtyske vadehav. Over flere af billederne er lagt gennemsigtige kort, på hvilke resultatet af fortolkningerne er indtegnet. Værket er i meget høj grad egnet som kilde til videre studier over morfologien i vadehavet på grund af det fremragende billedudvalg og de gode beskrivelser. Meget fyldig litteraturfortegnelse.

Die Jahreszeit als Faktor bei der Landnutzungsinterpretation omfatter 82 s. med 14 luftfotografier og 32 diagrammer. En omfattende håndbog i anvendelse af luftbilleder til udarbejdelse af kort over arealbenyttelse i landbruget. Her er lagt vægt på metode og teknik både med hensyn til fotografering og den egentlige fortolkning. Meget fyldig litteraturfortegnelse.

De tre omtalte bøger fremtræder alle i meget smukt udstyr også når det tages i betragtning, at gengivelsen af fotografier kræver meget omhyggelig teknik, ikke mindst da hovedvægten er lagt på fortolkning af billederne. Den høje tekniske standard og behandlingen af så vidt forskellige emner inden for luftbilledfortolkningen inspirerer i høj grad til at arbejde videre med dette materiale som grundlag. Dog må det altid stå en bruger af luftbilleder klart, at fotografiet er et værktøj, ikke et mål. I modsat fald bliver resultatet alt for let en række smukke billedbøger. Læsningen af det her omtalte værk medfører, at det er med stor forventning, at man ser frem til kommende publikationer i serien.

J. Tyge Møller.